

[AccueilRevenir à l'accueilCollectionBoite_023 | Notes de la fin de sa vie pour ses derniers livres.CollectionBoite_023-9-chem | Plutarque. ItemConjugalia praecepta](#)

Conjugalia praecepta

Auteur : Foucault, Michel

Présentation de la fiche

Coteb023_f0418

SourceBoite_023-9-chem | Plutarque.

LangueFrançais

TypeFicheLecture

RelationNumérisation d'un manuscrit original consultable à la BnF, département des Manuscrits, cote NAF 28730

Références éditoriales

Éditeuréquipe FFL (projet ANR *Fiches de lecture de Michel Foucault*) ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Droits

- Image : Avec l'autorisation des ayants droit de Michel Foucault. Tous droits réservés pour la réutilisation des images.
- Notice : équipe FFL ; projet EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).
Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).

Notice créée par [équipe FFL](#) Notice créée le 19/03/2021 Dernière modification le 23/04/2021

ποιῆσαι δίχα κοινωνίας ἀνδρῶν, τὰ δὲ ἄμορφα κυήματα καὶ σαρκοειδῆ καὶ σύστασιν ἐν ἑαυτοῖς ἐκ διαφθορᾶς λαμβάνοντα, μύλας καλοῦσι. Τοῦτο δὲ φυλακτέον ἐν ταῖς ψυχαῖς γίνεσθαι τῶν γυναικῶν· ἂν γὰρ λόγων χρηστὰ σπέρματα μὴ δέχωνται, μηδὲ κοινωνῶσι παιδείας τοῖς ἀνδράσιν, αὐταὶ καθ' αὐτὰς ἄτοπα πολλὰ καὶ φαῦλα βουλευόμενα καὶ πάθη κύουσιν. Σὺ δὲ, ὦ Εὐριδίχη, μάλιστα πειρῶ τοῖς τῶν σοφῶν καὶ ἀγαθῶν γυναικῶν ἀποφθέγμασιν ἠμιλεῖν, καὶ διὰ στόματος αἰεὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἐκείνας, ὧν καὶ παρθένος οὔσα παρ' ἡμῖν ἀνελάμβανες· ὅπως εὐφράνης μὲν τὸν ἄνδρα, θαυμάζῃ δ' ὑπὸ τῶν ἄλλων γυναικῶν, οὕτω κοσμουμένη περιτῶς καὶ σεμνῶς ἀπὸ μηδενός. Τοὺς μὲν γὰρ τῆσδε τῆς πλουσίας μαργαρίτας, καὶ τὰ τῆσδε τῆς ξένης σθηρὰ λαβεῖν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ περιθέσθαι, μὴ πολλοῦ πριμμένην· τὰ δὲ Θεανοῦς κόσμια, καὶ Κλεοβουλίνης, καὶ Γοργοῦς τῆς Λεωνίδου γυναικός, καὶ Τιμοκλείας τῆς Θεαγένους ἀδελφῆς, καὶ Κλαυδίας τῆς παλαιᾶς, καὶ Κορηθίας τῆς Σκιπίωνος, καὶ ὅσαι ἐγένοντο θαυμασταὶ καὶ περιβόητοι, ταῦτα δ' ἔξεστι περικειμένην προῖκα καὶ κοσμουμένην αὐτοῖς, ἐνδόξως ἅμα βιοῦν καὶ μακαρίως. Εἰ γὰρ ἡ Σαπφῶ διὰ τὴν ἐν τοῖς μέλεσι καλλιγραφίαν ἐφρόνει * τηλικούτον, ὥστε γράψαι πρὸς τινα πλουσίαν, « Καθ' ἡνοῦσα δὲ κείσεται, οὐδέ τις μνημοσύνα σέθεν ἔσεται· οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίας » πῶς οὐχὶ σοὶ μᾶλλον ἔξεσται μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτῇ καὶ λαμπρὸν, ἂν μὴ τῶν ῥόδων, ἀλλὰ τῶν καρπῶν μετέχῃς, ὧν αἱ Μοῦσαι φέρουσιν καὶ χαρίζονται τοῖς παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν θαυμάζουσιν;

ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΣΟΦΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΡΩΤΑ,

Διοκλῆς, Νίκαρχος.

ΔΕΥΤΕΡΑ,

Νειλόξενος, Θαλῆς, Ἀνάχαρσις, Εὐμητις, Ἀλεξίδημος, Περίανδρος, Ἀρδαλός, Αἴσωπος, Σόλων, Χίλων, Κλεόδημος, Μνησίφιλος, Χερσίαις, Βίας, Κλεόβουλος, Πιττακός, Γοργίας.

I. Ἦπου προῖον ὁ χρόνος, ὦ Νίκαρχε, πολὺ σκότος ἐπάξει τοῖς πράγμασι καὶ πᾶσαν ἀσάφειαν, εἰ νῦν ἐπὶ προσφάτοις οὕτω καὶ νεαροῖς λόγοι ψευδεῖς συντεθέντες ἔχουσι πίστιν. Οὔτε γὰρ μόνων, ὡς ὑμεῖς ἀκηχόατε, τῶν ἐπτὰ γέγονε τὸ συμπόσιον, ἀλλὰ πλειόνων ἢ δις τοσούτων· ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ἤμην, συνήθης μὲν ὧν Πε-

suaseritque se lunam cælo detrahare. Nunquam auditum est mulierem absque viri consuetudine prolem edidisse : informes autem fœtus ac carnis moles, quæ ex corruptis humoribus in uteris coeunt, molas vocant. Quod vitii cavendum est ne in animis mulierum contrahatur : qui nisi semina honestæ doctrinæ concipiant et instituantur virorum opera, ipsi ex sese opiniones absurdas, affectusque pravos multos gignunt. Tu vero, Eurydice, in id maxime incumbe, ut sapientum præstantiumque mulierum scite dicta tibi reddas familiaria, semperque in ore habeto voces istas, quas virgo etiamnum e nobis percepisti, ut et virum exhilares, et apud alias mulieres ob ornatum ita multiplicem, ita decentem, in admiratione sis, præsertim nulla partum impensa. Nam divitis alicujus mulieris uniones, aut alicujus peregrinæ sericas vestes adipisci, iisque te ornare non possis, nisi magna emas pecunia : sed Theanus ornamenta, et Cleobulina, et Gorgus quæ Leonidæ fuit uxor, et Timocleæ quæ Theagenis soror, et Claudiæ illius priscæ, et Corneliæ Scipionis sororis, aliarumque illustris famæ mulierum gratis licet tibi sumere, iisque te condecorare, vitamque vivere gloriosam atque felicem. Si enim Sappho ob carminum quæ pangebatur elegantiam, tam magnifice de seipsa sensit, ut ad divitem quamdam sic scribere non dubitaverit :

Te simul letum raplet, jacebis,
nec suo quisquam celebrabit ore :
particeps non es quoniam rosarum

Pieriarum ; cur non altiores tibi liceat ducere spiritus, quæ non rosarum, sed fructuum compos facta sis, quos Musæ ferunt largiunturque iis qui doctrinam et philosophiam magnificiunt ?

SEPTEM SAPIENTUM CONVIVIUM.

PERSONÆ COLLOQUII.

Primæ.

DIOCLES, NICARCHUS.

Secundæ.

NILOXENUS, THALES, ANACHARSIS, EUMETIS, ALEXIDEMUS, PERIANDER, ARDALUS, ÆSOPUS, SOLON, CHILON, CLEODEMUS, MNESIPHILUS, CHERSIAS, BIAS, CLEOBULUS, PITTACUS, GORGAS.

I. Magnas nimirum tenebras, Nicarche, ingentemque obscuritatem rebus offundet temporis longinquitas, quando jam nunc falsis sermonibus compositis de rebus quarum recens adhuc memoria est, fides adhibetur. Nam neque septem tantummodo illi, sicuti vobis narratum fuit, convivio interfuerunt, sed numerus hominum duplo istius major, quorum unus ipse quoque

